

ติวเต็มพิภักดิ์ ม.ต้น

ภาษาไทย

รายการที่ 7 การสร้างคำในภาษาไทย (2)

5) คำประสมที่เกิดจากการประสมคำไทยกับคำยืม เช่น

- (ก) คำไทย + คำยืมภาษาจีน เช่น เก่งจีน บะหมี่แห้ง โต๊ะหนังสือ ฯลฯ
- (ข) คำไทย + คำยืมภาษาบาลีสันสกฤต เช่น ผลไม้ ตักบาตร พระพุทธเจ้า ฯลฯ
- (ค) คำไทย + คำยืมภาษาอังกฤษ เช่น เต่าไมโครเวฟ รถเมล์ เรียงเบอร์ ฯลฯ
- (ง) คำไทย + คำยืมภาษาเขมร เช่น เดินทางไกล วันเพ็ญ ป้อมตำรวจ ฯลฯ

6) คำประสมที่เกิดจากคำยืมภาษาต่างประเทศประสมกัน เช่น ดำรงศักดิ์ พระศอ

4.2 โครงสร้างของคำประสม

คำประสมมีโครงสร้างจากคำต่างๆ เช่น

- 1) คำนาม + คำนาม เช่น รถราง รถไฟฟ้า น้ำปลา กรอบรูป ฯลฯ
- 2) คำนาม + คำสรรพนาม เช่น พระคุณท่าน ข้าพระพุทธเจ้า
- 3) คำกริยา + คำกริยา เช่น ต้มยำ กั้นชน จดจำ ดูหมิ่น ฯลฯ
- 4) คำกริยา + คำนาม เช่น กินใจ นอนกัน ชื่นนุก ตีหน้า ฯลฯ
- 5) คำกริยา + คำวิเศษณ์ เช่น หลับใน ถือดี ดูถูก ฯลฯ
- 6) คำวิเศษณ์ + คำนาม เช่น หลายใจ ร้อนตัว ดื่อกดีใจ ฯลฯ
- 7) คำบุพบท + คำนาม เช่น นอกใจ ถึงที่ นอกเรื่อง ฯลฯ

4.3 หน้าที่ของคำประสม คำประสมทำหน้าที่ต่างๆ ในประโยคดังนี้

- 1) คำนาม เช่น น้ำปลา แม่น้ำ ช่างไม้ ตู้เย็น เข็มหมุด ฯลฯ
- 2) คำสรรพนาม เช่น พระคุณเจ้า ข้าพระพุทธเจ้า ทูลกระหม่อม เกล้ากระหม่อม ลูกช้างตัวเอง ฯลฯ
- 3) คำกริยา เช่น แก้วไข ยกเลิก ยกทัพ ขนส่ง อ่อนใจ ฯลฯ
- 4) คำวิเศษณ์ เช่น ใจดำ ชี้อหู่ นำเกลียด หลายใจ สิ้นสูง ฯลฯ
- 5) คำอุทาน เช่น แม่เจ้าโวย! อู๋ตาย! วิวายตาเถร! ฯลฯ

5. คำสมาส

คือ การทำศัพท์สองคำขึ้นไป ให้เป็นคำเดียวในภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต

ลักษณะคำสมาสที่ปรากฏในภาษาไทย

หลักการสมาคำ

- เกิดจากคำภาษาบาลี – สันสกฤต มารวมกันเท่านั้น

ปิยมิตร	→		→	
ปัจฉิมวัย	→		→	
วัฒนธรรม	→		→	
อักษรศาสตร์	→		→	
กรรมกร	→		→	
วิศวกรรมศาสตร์	→		→	
วิทยฐานะ	→		→	
- เอาคำขยายวางหน้าคำหลัก (ตรงข้ามกับภาษาไทยที่เอาคำ _____ + _____)

วิชาเกี่ยวกับอดีต	→		+	
วิชาเกี่ยวกับการคิดคำนวณ	→		+	
พาหนะทางอากาศ	→		+	
ความรู้เกี่ยวกับดวงดาว	→		+	
การช่วยเหลือสังคม	→		+	
- เวลานำคำทั้ง 2 คำมาสมาสกัน ห้ามใส่เครื่องหมาย ะ และ ์ ระหว่างคำเด็ดขาด

ลักษณะ + นาม	⇒	
ศิลปะ + วัฒนธรรม	⇒	
วาระ + สาร	⇒	
กาญจน์ + ปรี	⇒	
สวัสดิ์ + ภาพ	⇒	
แพทย์ + ศาสตร์	⇒	
- เวลาอ่านคำสมาส ตรงกลางระหว่างคำจะอ่านเสียงสระด้วย เราเรียกว่า อ่านเนื่องเสียง

เช่น <u>อุบัติ</u> + เหตุ	⇔	<u>อุบัติเหตุ</u>
(อุ - บัด - เหตุ)		(อุ - บัด - ตี - เหตุ)
↑		↑
ตรงนี้ <u>ไม่</u> อ่านออกเสียงสระ อี		ตรงนี้ <u>อ่าน</u> ออกเสียงสระ อี
↓		↓
ประ <u>วัติ</u> + ศาสตร์	⇔	ประ <u>วัติ</u> ศาสตร์
(ประ - หวัด - สาด)		(ประ - หวัด - ตี - สาด)

ตัวอย่าง

กุลสตรี

อุดมการณ์

อุดมคติ

สมการ

กิจการ

อักษรศาสตร์

สุขภาพ

รสนิยม

ปรากฏการณ์

👉 **ระวังคำต่อไปนี้**

ไม่ใช่คำสมาสเพราะอะไร ลองวิเคราะห์กันดู 👉

ทุนนิยม

อนุภาษาด

สรรพสิ่ง

คุณค่า

พระเจ้า

ผลไม้

พลความ

พระที่นั่ง

พลเมือง

พลังงาน

ราชดำเนิน

กระยาหาร

ชำนาญศิลป์

บันเทิงสถาน

คริสต์จักร

6. คำสมาสมีสันติ

คือ

.....

.....

แบบฝึกหัด

1. ข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อความหมายทุกคำ

- ก. กักขัง ดูแล เศร้าหมอง
ข. โยกโย้ ใ้เอ้ เกะกะ
ค. เสียดสี ด่าทอ ออดอ้อน
ง. โลเล ระราน ยอกย้อน

2. ข้อใดเป็นคำซ้อนเพื่อเสียงและเพื่อความหมายทุกคำ

- ก. ทิ้งขว้าง ยับเยิน จุกจิก
ข. เยาะเย้ย ดุด่า ว่องไว
ค. สนุกสนาน ว้าเหว่ อบรม
ง. คมคาย ยุ่งเหยิง คลุกคลี

3. ข้อใดมีคำซ้อนที่มีความหมายอยู่ที่พยางค์หน้าและพยางค์หลัง

- ก. หมูเห็ดเปิดไก่
ข. เสือสิงห์กระทิงแรด
ค. ทำมาหากิน
ง. ไปลามาไหว้

4. คำซ้อนในข้อใดมีความหมายไม่ตรงข้ามกัน

- ก. บาปบุญ
ข. คุณโทษ
ค. อบอ้าว
ง. โชคร้าย

5. คำที่พิมพ์ตัวเอนในข้อใดไม่ใช่คำซ้ำ

- ก. พี่พี่ช่วยดูแลพวกเราดีมากคะ
ข. จะกินอะไรอะไรกินเข้าไปเถอะ
ค. ฉันไม่ยอมอมจนจนตายแน่นอน
ง. ไปไปเสียเถอะไม่อยากเห็นหน้า

6. ข้อใดใช้ไม้ยมกไม่ได้

- ก. เขาเดินอยู่ดี ๆ ก็ทรุดลง
ข. น้ำใจแม่รักลูก ๆ เท่ากัน
ค. แม่รักลูก ๆ ก็รู้ยู่ว่ารัก
ง. แม่และลูก ๆ คุยกันตามลำพัง

7. คำซ้ำในข้อใดแสดงความเป็นพหูพจน์

- ก. เสียตายคนดี ๆ ไม่น่าด่วนจากไปเลย
ข. นั่งนิ่ง ๆ นะ อย่าส่งเสียงดัง
ค. น้อง ๆ ไปโรงเรียนกันทุกคน
ง. ของหมู ๆ อย่าคิดมากซี

8. คำซ้ำ ในข้อใดที่มีความหมายเปลี่ยนไปจากเดิม

- ก. เสียตายคนดี ๆ ไม่น่าด่วนจากไปเลย
ข. นั่งนิ่ง ๆ นะ อย่าส่งเสียงดัง
ค. น้อง ๆ ไปโรงเรียนกันทุกคน
ง. ของหมู ๆ อย่าคิดมากซี

9. ข้อใดเป็นคำประสมทุกคำ

- ก. ตะลุมพุก กระจง กระจัดกระจาย
ข. นักร้อง ผู้ดี เครื่องซักผ้า
ค. สดใส ยินดี กระจ่าง
ง. น้ำซูป นาฬิกา ของขวัญ

10. ข้อใดเป็นคำประสมที่สร้างจากคำนามกับคำกริยา

- ก. แผ่นเสียง ไม้เท้า ดอกเบียร์
ข. เครื่องเรือน ของใช้ ตู้เย็น
ค. ใจง่าย รถไฟ มีดหมอ
ง. บ้านเช่า ปากคืบ แม่พิมพ์